

LATINSKI JEZIK

PRVI RAZRED

Nastavna lekcija: **IMPERATIV I-IV KONJUGACIJE**

-potrebni pribor: udžbenik Elementa Latina, bilježnica, mali rječnik

-ponovimo: u latinskom jeziku postoje tri glagolska načina(indikativ , imperativ i konjunktiv)

-indikativ smo već naučili i on samo pokazuje radnju bez ikakva utjecaja na nju

IMPERATIV

-zapovijedni način, a razlikujemo dva imperativa

-*Imperativ I.*-izriče zapovijed

-*Imperativ II.*-izriče zapovijed koju se mora vršiti tek u budućnosti i koristi se u zakonima, ugovorima i oporukama

IMPERATIV I.

-ima samo 2. lice jednine i 2. lice množine

2L.jed.= jednako je prezentskoj osnovi kod glagola : 1. , 2. i 4. konjugacije

-u 3.ćoj konjugaciji na prezentsku osnovu dodamo vokal +e

2L.množ= prezentska osnova +-te(za glagole 1. ,2. ,i 4.)

-kod glagola 3.konjugacije ide : prezentska osnova+ pomoćni vokal i + -te

IMPERATIV I.:Amo,1.

Habeo,2.

lego,3.

2.L.jed. ama! -voli!

2.L.jed. habe! -imaj!

2.L.jed. lege! -čitaj!

2.L.množ. amate! -volite !

2.L.množ. habete!-imajte!

2L.množ. legite! -čitajte!

Venio,4.

2.L.jed. veni! -dođi!

2.L.množ. venite! -dođite!

IMPERATIV II.

-njim zapovjedamo 2. i 3. licu jednine i 2. i 3. licu množine

-tvorba: prezentska osnova + nastavci

2.L.jed.- to

2.L.množ.-tote

3.L.jed.-to

3.L.množ.- nto

-kod glagola 1. i 2. konjugacije nastavke dodajemo direktno na prez.osnovu, a kod glagola 3. i 4. konjugacije imamo pomoćne vokale, koji idu na prezentsku osnovu pa tek onda nastavci

Amo,1.

habeo,2.

2.L.jed. amato! 2.L.amatote! 2.L.jed.habeto! 2.L.množ. habetote!

3.L.množ. amato ! 3.L.množ. amanto! 3.L.jed.habeto! 3.L.množ. habento!

-treća lica prevodimo dodajući riječ "neka" -amato!-neka voli!...

Pomoćni vokali za 3.konjugaciju su: 2.,3. L.jed. i 2.L.množ. + -i ; a za 3.L.množ.-+-u

Scribo,3.

2.L.jed. scribito! 2.L.množ. scribitote!

3.L.jed. scribito! 3.L.množ. scribunto!

U 4.toj konjugaciji imamo samo jedan pomoćni vokal za 3.L.množ. +-u

Venio,4.

2.L.jed. venito! 2.L.množ. venitote!

3.L.jed. venito! 3.L.množ. veniunto!

Prelazimo na **rečenice vježbe 28.**

1.Žuri polako!

2.Kserkso je napisao: „ Šalji oružje“, Leonida je odgovorio: „Dođi i uzmi“.

3. Učenici, marljivo učite latinski jezik!

4. Vježbaj pamćenje!

5.Građani neka brane domovinu!

6.Svakodnevno perite zube!

7.Podjeli i vladaj!

ZADAĆA: prevesti hrvatske rečenice ispod vježbe 28.; izvaditi nepoznate riječi u rječnike; te tvori oba imperativa od glagola: navigo,1. pareo,2. mitto,3. audio,4.

Prof. Ivona Glavaš

Gimnazija fra D. Mandića

LATINSKI JEZIK

PRVI RAZRED

Nastavna lekcija: **GLAGOL ESSE**

-potreban pribor: udžbenik Elementa Latina, bilježnica, rječnik

-ponovimo: pored glagola raspoređenih u 4 konjugacije imamo i pomoćni glagol esse koji ne spada ni u jednu konjugaciju i sve svoje oblike posebno tvori

-njegov puni oblik je: **sum, esse, fui** -biti, postojati, nalaziti se

-dosad smo naučili:

PREZENT

1.sum 1.sumus
2. es 2.estis
3. est 3. sunt

IMPERFEKT

1.eram 1.eramus
2.eras 2. eratis
3. erat 3. erant

-sad dodajemo od prezentske osnove još:

FUTUR I.

1.ero 1.erimus
2. eris 2. eritis
3. erit 3. erint

IMPERATIV I.

2.L.jed. es!
2.L.množ. este!

IMPERATIV II.

2.L.jed. esto! 2.L.množ. estote!
3.L.jed. esto! 3.L.množ. sunt!

-perfektnu osnovu dobivamo od trećeg oblika : fui tako što odbijemo -i

-od perfektne osnove tvore se: perfekt, pluskvamperfekt, futur II.

PERFEKT

1.fui 1.fuimus
2.fuisti 2.fuistis
3. fuit 3.fuerunt

PLUSKVAMPERFEKT

1.fueram 1.fueramus
2. fueras 2.fueratis
3. fuerat 3. fuerant

FUTUR II

1.fuero 1.fuerimus
2.fueris 2.fueritis
3.fuerit 3. fuerint

-prijevodi ovih oblika potpuno odgovaraju tim oblicima od glagola biti u hrvatskom jeziku

-Prelazimo na rečenice **vježbe 29.:**

- 1.Nekoć si bio moj prijatelj , sada si moj neprijatelj.
2. Ljudi moraju biti umjereni u hrani i piću.
3. Tvoji su bili napori, tvoja će biti nagrada.
4. Slobodnjaci bijahu, koji bijahu bili robovi.
5. Koji bude bio marljiv, primit će nagradu.
6. Rob moj neka bude slobodan.
7. Natpis grobnice: Bio sam što si, biti ćeš što sam.

ZADAĆA: prevesti hrvatske rečenice ispod vježbe i izvaditi nepoznate riječi u rječnik

Prof. Ivona Glavaš
Gimnazija fra D. Mandića